

prof. Ro-
gaven, die
vergeten,
e der her-
s op zeer

ge nu toch
le, en Hem

had tegen
zegt van
n geloovig
onder de
der Fran-

ote figuur
i geschrift
het door
t dan een

eeld wordt

rm U mij-
God hem
nade leven.
onderwerd
Gods en
atie, waar-
r de eenig

e woorden

ornaamste
verworpen.
ste dagen
uk van en-
at zelfs de
ie hij voor-
le geschie-
i man.
ncyclopae-
op het ver-
eit zoo bij
s zijn leer-
Christelijke
en zeggen.

agen, want
inzonder-
e boeken,
een intens

leest, treft
geest, als

t ook onze
instemming
ngen moet,
aren Doop-
doe in deze

msier, voor-

tiger jaren
ezeming als
hoe meer
ken, steeds
ben op bij-
op zichzelf
dig zooveel
adenkt. De
aken".

kel, waarin
d vóór alle
k te bevor-
we naar
l, naar den
id zou heb-
kerkelijke
an den Re-
eschouwen
den in het
krijk, Zwi-
s overgeno-
leering mis-
r zijn kloek
tte er aan-
n, dat man-
ijke statuur
it te boeien;
ar vijf-maal

C. V.

En steeds is het buitengemeen sympathiek. Geen die beter den rijkdom van de Fransche taal, die rijke gave Gods voor het Fransche volk, ons kon toonen dan hij. Een taal, die niet het minst van Calvijn's geestelijken adel het stempel mocht ontvangen.

Maar is het nu niet onuitsprekelijk jammer, dat al die gaven ten slotte hebben moeten meewerken, tegen de Reformatie in, om de volken van Europa te ontkerstenen, zooals dit in sterkere mate thans geschiedt door de geniale Zwitsersche denkers Brunner en Barth?

Wat Vinet bood, als hij sprak van het Christelijk geloof, dan eenigermate systematisch, wat hij minder goed voorstond, was niet veel meer dan valsche wijsbegeerte.

Men neme maar eens kennis van de samenvatting zijner gedachten in het werk van prof. Astié, dat in 1860 verscheen. Prof. Astié was een der bekende geleerden in de Evangelische alliantie.

En nu is het onbegrijpelijk van de zaak dit, dat de Christgeloofigen van Vinets dagen en ook later, zelfs daaronder Groen van Prinsterer, de gevaarlijke ketters van Vinet niet onderkennen.

Het is haast onverklaarbaar. Want Groen, wiens vlijmscherp oordeel door niemand zal worden betwist, moet toch zeker Vinet's „Essai" — een zijner meest bekende werken — gelezen hebben.

Het schijnt mij toe, dat het niet kwaad kan zijn om hierover nog wat nader te spreken.

Inmiddels met vriendelijke groeten en heilbede,

Uw toegenegen,
MARNIX.

Jenever uit den trekkpot en belezen schlagers.

Uit Nieuw-Nederland van 4 April 1947 citeeren we:

Als ik zoo de programma's van verschillende „feesten" uit onze kringen zie (onverschillig of dit nu jaarfeesten van diverse vereenigingen zijn of „toogdagen der jeugd" of oragiefeesten op christelijke basis) moet ik altijd denken aan een verhaal uit mijn geboortedorp.

Het verhaal is als volgt:

Er was eens een boerin die dronk. Ze had veel verdriet in haar leven gehad. Daardoor was ze aan den drank geraakt. Ze kon er niet meer buiten. Ook niet toen ze van de eenzame boerderij afging. (die werd door haar zoon en zijn vrouw beheerd) en midden in het dorp kwam wonen. Ze zette ouder gewoonte de tafel voor het raam en wilde dien middag ook haar slokje nemen. Juist kwam er iemand voorbij. Toen schaamde ze zich toch voor de kruik van Lucas Bols. In haar keukentje goot ze hem leeg in den theepot en schonk daaruit ouwe klare. Maar de voorbijganger zag een oude vrouw die thee dronk, terwijl ze bezig was zich te bedrinken.

Zoo is het nu vaak met onze feesten en ons deelnemen aan vermaak ook. Wij drinken de jenever van de operettes, de toneelstukjes, de film-enz. net zoo goed als de menschen die we met den verzamelaar „de wereld" aanduiden. Maar, in dit geval, drinken we ze uit een trekkpot, d.w.z. we camoufleren hun ware gedaante, geven er een anderen naam aan, plakken er soms het predicaat „christelijk" op en klaar is kees.

Nu is het op zich zelf niet zoo erg, als men een toneelstukje eenvoudig „stukje" noemt als men modern is en „samenspraak", als men wat ouderwetsch georiënteerd is. Als het beestje maar een naam heeft. En een vlaggen- en luister-spel (kennelijk overgenomen uit Figaro's „Hochzeit", waar het ook de muziek aan ontleende) kan, op een programma van een christelijke oranjevereniging, (terwijl het in het tekstboekje van de Opera als „balliet" aangeduid wordt) heel goed als „spel" geannonceerd worden. Ook is het geoorloofd om een hoorspel voor den microfoon een „declamatorium met verschillende stemmen" te noemen.

Het zou niet erg zijn, als er geen bedoeling achter zat, de bedoeling van het „camoufleren": de jenever, het „wereldsche vermaak" wordt uit de kenmerkende en in het oog vallende kruik gedaan en overgegoten in de christelijke „trekkpot". En dit niet „onbewust", omdat men zoo doordrongen is van de christelijke eifer (of christelijke cultuur), niet „ter goeder trouw", niet uit onkunde, maar bewust, en dat om de „vreeze der (christelijke) menschen".

En waarom? Omdat men het wereldsche vermaak veroordeelt (en dikwijls terecht), maar i.e. op gronden, die niet juist en, wat nog erger is, die niet waar zijn. En door deze „onware" voorstelling van dit vermaak wordt men vanzelf gedwongen tot de leugen, die hetzelfde vermaak tot een ander stempelt door den naam.

Dit kwaad onder de zon is in onze kringen zeer verbreid. Van de bondsdagen af, waar op de vooravonden of een toneelgezelschap optreedt, dat niet bekend mag worden (meisjes Bondsdag Rotterdam '39) of een „spel" opgevoerd wordt, dat je reïnte operette is (Amsterdam '46), tot de vereniging toe, die zich in een winkel één-acter laat aansmeren en die, zeer tot vermaak van de leden en de begunstigers, „verkleed" opvoert. Van de N.C.R.V. af, die een Kerstspel („declamatorium met stemmen" stond er in de gids) opvoert, tot den ouderavond toe, waar de leerlingen uit de hoogste klas een „samenspraak" doen, waarin ze andere menschen verbeelden dan ze zijn, en zulks zeer tot vermaak en trots van hun diverse papa's en mama's. Of ik al die stukjes, dansjes, spelen enz. dan zonde vind? Absoluut niet. Maar wat wel zonde is, dat is de manier van aankondiging van deze dingen en ook de manier van verwerking van de „echte" toneelstukken, films, opera's enz. Er is een tijd geweest, dat geen christen het in zijn hoofd zou halen om naar den schouwburg te gaan. Uit

een persoonlijke overtuiging. En deze houding dwingt respect af. Er is ook een tijd geweest, dat Calvijn de voorstelling van de toneelstukken van Beza (den leider der Calvinisten te Genève) bijwoonde en Calvijn's houding dwingt ook respect af. Maar de houding van de Christenen, die ik daarnet geteekend heb, dwingt geen respect af! Integendeel: ze maakt de jeugd, aan wie zij voorgehouden wordt als de juiste, of tot farizeërs, of ze stoot haar af.

De jeugd wensch een duidelijke houding, een duidelijke moraal en deze gebaseerd op Gods gebod en daarnaar gemotiveerd. En niet een, die goed gepraat wordt door de christelijke adat, die er zoo langzamerhand een wordt van verstarde casuïstiek en een code van gebod op gebod, en regel op regel. De feiten spreken hier. Om bij een bekend specifiek christelijk lichaam te blijven, de N.C.R.V.: Daar werden stukken opgevoerd door een „declamatieclub" („de kracht van 't land bestaat" van Martien Bevelius ter gelegenheid van 't huwelijk der Prinses), terwijl iedereen, die geen vreemdeling in Jeruzalem was, wist, dat deze „club" het vrijzinnig protestantsche jeugd-toneel was.

De N.C.R.V. wacht tot de schlagers „belezen" zijn, de vates rieden te veel naar de wereld. Ook werd er laatsteleden Kerstmis zoo'n „declamatiespel" uitgezonden. Daarin spraken verschillende herders, maar daarin trad ook God Zelf voor den microfoon om in het spel Gabriël naar Maria te zenden en om het bevel te geven voor het „eere zij God" (dat toen ook door het N.C.R.V.-koor op de bekende akelige wijs gezongen werd).

In de propaganda-speeches der N.C.R.V. wordt er altijd weer op gewezen, dat de christelijke radio, die rekent met God en den goeden smaak, recht van bestaan heeft, dat wij onze elgen uitzendingen moeten hebben enz. Maar wat dan te zeggen van een smakeloosheid, als boven gesigneerd tijdens de Kerstdagen? Om het woord heilighschennis, wat dit toch in den grond van de zaak is, maar over te laten..... voor dezelfde speeches, maar dan..... in verband met de programma's van andere verenigingen. Zie, dat zijn van die dingen, waartegen het gevoel van rechtvaardigheid en eerlijkheid onzer jeugd direct in opstand komt en moet komen.

Ook tegen „dansmuziek" keeren de propaganda-speeches zich. Zijn de moppen evenwel verjaard, dan speelt men ze rustig en zonder enig gewetensbezwaar.

Ditzelfde kan men mutatis mutandis ook waarnemen bij de christelijke filmvoorstellingen, waar men, om de jeugd uit de bioscoop te houden, de oudste stomme filmpjes van Chaplin draait als toegift (geveltoerist e.d.). Dat in het volgen van de mode hetzelfde verschijnsel zich openbaart, is ons allen bekend. Wordt eerst een strijd gevoerd om het korte haar (nu overal geaccepteerd), thans zijn de lippenstift en de lange broek het criterium, hoewel de laatste door den kouden winter zijn doelmatigheid t.o.v. de „principes" heeft uitgespeeld en deze mat zette. Waarom ik deze verschijnselen, die zich overal voordoen, opnoem? Alleen om het beginsel (of liever het gebrek aan beginsel), dat er achter steekt te signaleeren en te bestrijden. Een „vroomheid", een christendom, dat zijn geestelijken stand op moet houden tegenover de wereld en tegenover soortgenooten met heele en halve leugens, is op sterfens na dood. We stooten de „wereld" af, die voor haar stelling, dat de „fijnen" huichelaars zijn, hier weer bewijs te over heeft, en we stooten „de kinderen der geloovigen" af, die, als ze met de wereldsche vermaken in aanraking komen, zien met welke camouflagemiddelen in onzen kring gewerkt wordt. En die radicaal zooals de jeugd nu eenmaal is, met het badwater ook het kind weggooien en aan al de vermaken der wereld, ook „de schadelijke", deel gaan nemen, zich erop beroeiende, dat zij het tenminste eerlijk doen. Laat ons nu niet zeggen, dat daar het hart van den mensch wereldsgezind is, het onze schuld niet is, dat zij den breeden weg opwandelen. Laat ons liever lezen, wat de profeet Ezechiël zegt over de verantwoordelijkheid.

„Laat ons het roer omgooien, maar dan ook radicaal: is bezoek van schouwburg, en bioscoop, is 't opvoeren van toneel of 't draaien van een film zonde, dan zijn dat „openbare zonden" en moet de kerkelijke censuur toegepast worden, maar kan het schadelijken invloed hebben, dan voorlichting. Geen ouderwetsche critiek, geen verhaaltjes van een toneelspeelster, die moest optreden, terwijl haar kind op sterfens lag, geen onzinnige vragen als: „zou je in de bioscoop willen of kunnen sterven", maar positief zeggen, waar het op staat.

Geen jenever uit den trekkpot, doch klare wijn, om dan met den dichter Werumeus Buning te constateeren, dat al deze dingen „voorbij gaan", dat wat men ook „drinkt" van de gepoegens dezer wereld, dorst, het eenige is, dat men overhoudt. Want:

Drink wijn, Rijsch, Spaansch of Fransch, rood, geel of [goud,

Al smaakt het naar den hemel of violen,

't Smaakt steeds naar wat men aan dorst overhoudt.

Godes genade zij die dorst bevolen,

Wijn maakt ons als een kind aan 's werelds borst,

Maar dorst is alles wat men overhoudt.

Benlin, rood, blond of zwart, 't is alles dorst.

Een beek blijft klateren in een brandend woud,

De maan schijnt vorstelijk op ledere wel,

't Is altoos een en altoos eenerelei,

Want dorst is alles wat men overhoudt.

Verdorst, omdat wie goed drinkt en bemint

Maar één ding leert, en altoos eenerelei,

Dat men toch steeds God als het einde vindt.

Een glas altijd te leeg, hoe vol het zij.

Geen ding ter wereld, dat ons zoo vernauwt:

Dat dorst is alles wat men overhoudt.

Francois Villon, mijn prins, bij Jezus' dorst,

Wij hebben nooit een druppel wijn vernorst,

Noch ooit bemind of God erkend als vorst.

Wist gij den weg in 's werelds prachtig woud?

Heet is het bloed, en dor de keel als zout.

En dorst is alles wat men overhoudt.

Dit is een waarschuwing aan allen, dat men God als het einde vindt en niet „wat de menschen zeggen" en niet wat „wij kunnen of mogen doen" maar God, die ons rekenschap zal vragen van ons rentmeesterschap, ook over het mogelijk maken van het meedoen aan vermaken. Ook over de heele en halve leugens tegenover „deze kleinen" (de jeugd), die men niet mag ergeren en tegenover de „eenvoudigen", die Hij steeds zal gadeslaan, ook als zij ons bedrog niet onderkennen.

Schrijfster van het artikel is Jo van Dorp-Ypma. We onderschrijven niet alles wat hier gezegd is. We gelooven ook niet, dat met het beeld van jenevertheepot alles gezegd is, want er wordt van de overzijde soms geweigerd ook maar een slokje thee anders dan uit een jeneverkruik op te dienen. Maar het artikel toont terecht tegen camouflages en onzelfstandigheid en gulzige, jaloersche naipery. K. S.

— NOODGEMEENTEN: KERKJE SPELEN. We ontvingen van een militair uit Indië een uitvoerigen brief, waaruit we een gedeelte kunnen overnemen; we laten den schrijver zelf zooveel mogelijk aan het woord. „Na ruim 3 maanden vertrokken we eindelijk naar Java. Daar werden we overal in en rond Batavia in afdelingen geplaatst. Wij lagen het verst weg maar in een maand kregen we slechts twee preeken te hooren midden in de week. Wij konden ook niet naar Batavia. Dagsluiting werd niet gehouden.

Nu was de Ds in Malakka begonnen met een belijdeniscatechisatie. De lessen waren ook schriftelijk, zoodat de jongens ook bij verzuim konden leeren. Bij ons werd nog eenmaal Cat. gehouden en Ds vroeg toen of ze voor Paschen in Batavia belijdenis wilden doen, hoewel ze onvoldoende les hadden ontvangen. Er deed een jongen belijdenis die tegen mij had verteld niet in de opstanding te gelooven en ook niet in den geheelen Bijbel. De Ds kende de jongens verder niet en had ook nooit een intiem gesprek met hen, anders had hij ook dit moeten weten. Deze jongen deed bel. in de Ger. kerk te Batavia na onderzoek door den kerkeraad.

Daarna lagen we 2 maanden dicht bij Batavia en bezochten we daar de kerk. In de laatste maand werd weer dagsluiting gehouden maar weldra opgeheven. „Het was de moeite niet volgens den Ds voor die paar man die er kwamen". De meesten wisten het niet eens.

Toen werd het bekend, dat we spoedig het binnenland in zouden gaan, en werden de Prot. op een middag opeens bijeen geroepen ter oprichting van een noodgemeente. Wij wisten van niets, niet wat het inhield en niets van het doel.

Op den bewusten middag was slechts een klein gedeelte aanwezig. De Ds sprak over de noodzakelijkheid van een noodgemeente, we konden straks niet naar een bestaande kerk gaan enz., daarom was het noodig en geoorloofd een noodgemeente op te richten. Daar wij er verder niets van af wisten was er geen bezwaar tegen. Verder stelde de Ds twee Off., een Sergt. en een korporaal voor om hen te benoemen als ouderlingen en vroeg hij of er iemand wettig bezwaar had tegen een van deze personen. Nu waren er bij ons wel bezwaren, dat allen geen goeden naam bij het Batj. hadden, echter alleen maar door geruchten, die konden we zoo maar niet zonder bewijs ten berde brengen. Maar het zou dan een voorloopige kerkeraad zijn. Volgens mij waren de personen er niet voor geschikt, wat later ook wel bleek. Direct hield de Ds een korten kerkdienst en werden de nieuwbenoemde „Ouderlingen" bevestigd door middel van het gewone Formulier.

Na enkele dagen werden briefjes rondgedeeld waardoor gevraagd werd wie mee wilde werken aan de noodgemeente, zoo ja, dan was men lid.

Spoedig vertrokken we en volgde er een periode van strijd, actie's. Vaak ook 's Zondags en konden we zoo nu en dan naar de kerk. Dagsluiting werd nergens gehouden. Na een maand begon de Cat. weer voor hen die belijdenis wilden doen. Ook anderen konden komen om later in Ned. Bel. te doen. Maar er kwam weinig van terecht en er werd weinig geleerd. Ook hier weer de jongens zelden opzoeken, wel bij de Off. komen. Na verscheidene weken hield de Ds eens in de week een onderwerp over Esther wat al gauw weer stopgezet werd.

Wij vertrokken toen naar een buitenpost, zware diensten patrouille loopen was elken dag onze taak. 's Zondags een korte dienst door den Ds gehouden. Er was dan een goede opkomst. In de drie maanden dat we daar geweest zijn, is de Ds misschien 2 of 3 maal in de barak geweest. Bij acties nooit te zien. Van den kerkeraad hoorden of zagen we niets. Niemand dacht meer aan de noodgemeente. Bij de kerkdiensten waren ze ook niet als ouderling.

Deze toestand verdroef mij zeer, de jongens hun geestelijk leven vervulde, ze lazen niet meer in den Bijbel enz. Kan het ook anders bij zoo'n geestelijke verzorging? En al die jonge menschen in den oorlog ook al verwaarloosd. Daarom zijn we zelf begonnen met dagsluiting, de opkomst werd steeds beter en sommige jongens die thuis er niet veel aan deden werden trouwe bezoekers. Ik besprak onze moeilijkheden van vergaderplaats enz. met den Ds, we wilden ook een soort J.V. oprichten. Hij beloofde te helpen dat dit alles voor elkaar kwam, maar er kwam niets en we hoorden ook niets meer, zelfs geen vraag hoe of het met alles liep.

Zoo ging het enkele maanden, tot men mij eens kwam roepen of ik bij den Ds wilde komen. Die vertelde mij toen dat hij de volgende week vertrok en daarom moest er opeens weer een volledige kerkeraad zijn, of ik nu niet een geschikten Herv. wist om met mij op tal te zetten voor ouderling. Ik wist niet wat ik hoorde en kon ook geen geschikt persoon aanwijzen. Ik vertelde toen den Ds dat ik niets meer voelde voor een noodgemeente. Het antwoord was dat ik alleen door propaganda uit het

Moederland zoo van gedachten veranderd kon zijn. Ik vertelde dat juist alleen al door de praktijk ik zoo veranderd was. Da werd kwaad omdat ik niet mee wilde werken en vroeg of ik in ieder geval geen „propaganda“ wilde voeren en een ander voor mij in de plaats op wilde zoeken. Nu, een ander wilde wel, maar later bleek dat hij ook niet ambtelijk wilde werken.

Den volgende middag was er vergadering. Veel jongens wisten niet eens waar het over ging en verstonden niets van de hoogte van het kerkelijk ambt en die moesten nu een ambtsdrager kiezen? Het mooiste was dat de Ds. zoo maar een Herv. Luit. ook op tal zette, terwijl de Luit. nergens van afwist. Om den Ds niet al te veel te blameeren schikte hij zich er voorloopig in. Hij werd ook gekozen maar nam het niet aan. Die Luit. had verder ook bezwaren tegen het leven van sommige ouderlingen. Zoo werd er bij onze Comp. geen oud. gekozen en moest de kerkeraad er later maar voor zorgen.

Toen ik den volgende avond bij den Ds kwam om nog eens te praten over het gaan naar het Avondmaal dat dien Zondag gehouden moest worden, vertelde hij: „Vanmorgen kreeg ik juist een rapport van de Ger. kerken over deze zaak. Die kerken de noodgemeente goed. Het is als een verhooring van God dat met vandaag dit rapport komt, ik dacht van de week: wat moet het toch worden, er komt niets van terecht als het zoo doorgaat, ik wist haast geen raad meer. Eerst ben ik ook tegen de noodgemeente geweest, maar De Koningsberger wil het en dat is mijn Chef. En ik ben 't later gaan zien als een noodzaak om nog eenig contact te houden, er zijn wel bezwaren, maar nood breekt wet. Wij hebben in Holland te lang aan de letter der Kerkenordening vastgehouden, maar ik heb geleerd dat Christus boven de Kerkenordening staat. Zoo sprak een Ger. Pred.

Er kwamen 4 Oud.; van 2 Comp. geen. Donderdags 's morgens was er in de kerk bevestiging. Dit gebeurde met het officiële formulier. 's Avonds werd een onderzoek ingesteld bij diegenen die belijdenis wilden doen.

's Zondags daarop werd door een 26 personen belijdenis afgelegd, één gedoopt en daarna Avondmaal gehouden. Den volgende dag vertrok de Ds.

Nu is het al weer enkele maanden geleden en van den kerkeraad hooren of zien we niets. We hebben nu als veldprediker een Ds van een ander kerkje, en die daar ook nog zijn werk heeft. Een enkele maal werd bezoek gebracht op de buitenpost en éénmaal per Zondag wordt daar gepreekt. Dat is op heden al onze geestelijke verzorging. Geen Cat., geen J.V.; niets.

Het is een voortleven in een wereld van verleiding en vol zorgen. In dit leven vol spanning en levensgevaar dreigt de jeugd der kerk steeds verder weg te zinken. Als er geen herder is worden de schapen verstrooid, dat is hier zeker waar.

Als het leven der ouderlingen niet zoo is, dat ieder er respect voor heeft, wordt het een bespotting. Zoo was een van de ouderlingen dokter en die verklaarde soms tegen de jongens als ze last van uitslag hadden, maar eens naar de vrouwen te gaan, dan had je geen last meer. Laat dit geen ernst geweest zijn, de jongens hadden zoo iemand niet hoog.

Is het daarom niet beter niet aan het Avondmaal te gaan dan met een mengelmooi? 's Zondags zitten velen aan het Avondmaal en in den dienst vloeken ze en doen mee aan vuile praatjes!

Waarom geen actief Pred., geven van Cat. en onderling contact met een goed voorbeeld van een Christelijk leven? En dan zonder noodgemeente!

Tot zoover de brief. Het is bekend, dat bij ons de instelling der z.g. „noodgemeenten“ op scherpe bestriding is gestuit.

Beroepen te:
Langerak, Joh. v. d. Haagen te Bruchterveld.
Musselkanaal-26 Exdormond en te Mussel en Terneuzen, cand. E. van Popta te Santpoort.

Bedankt voor:
Leiden, J. van Dijk te Schildwolde.
Pieterburen, B. Jongeling te Sappemeer.

NAAR NED.-INDIË. Ds J. P. v. d. Stool te Groningen gaat in opdracht van de classis Groningen voor enkele maanden naar Ned.-Indië om het werk der vrijmaking aldaar te bevorderen. Ds v. d. Stool zal per vliegtuig van de K.L.M. vertrekken.

EXAMENS. Aan de Theol. Hoogeschool te Kampen slaagde voor het cand.-examen de heer F. F. Pels te Den Haag.

ADRESSEN. Het nieuwe adres van Ds J. v. d. Zwaag is nu: Julianalaan, Buitenpost. Telef. K 5115 — 221.

CULEMBORG. Toen op 11 October 1945 in de Gereformeerde kerk van Culemborg, door haar herder en leeraar trouweloos verlaten, opnieuw de ambten moesten worden ingesteld, had niemand kunnen denken, dat ruim een jaar daarna reeds de Koning der Kerk de wegen zou openen om een anderen Dienaar des Woords te beroepen.

Door den kerkeraad van Culemborg werden daartoe besprekingen gevoerd met den kerkeraad van Leerdam als genabuurde kerk, welke tot resultaat hadden, dat door beide kerkeraden volledige overeenstemming werd bereikt, zoodat beide gemeenten in vergadering bijeen-geroepen haar volkomen instemming hiermede konden betuigen.

Culemborg zal nu zelfstandig beroepen, evenwel in nauwe samenwerking met Leerdam. Doch de werkkraft, die uiteraard in de gemeente van C. over is, zal aan L. worden gegeven, waarvoor Leerdam aan Culemborg een bepaalde vergoeding zal geven. Enkele andere kleine regelingen zullen nog worden getroffen.

Op de voortgezette vergadering van de Classis Dordrecht-Gorinchem, gehouden te Sliedrecht op 8 Mei j.l. kon de afgevaardigde van Culemborg dan ook aan de Classis deze verblijdende mededeelingen doen, waarover de Classis haar groote vreugde uitsprak. De kerk van Culemborg kan nu zoo spoedig mogelijk het beroepingswerk ter hand nemen.

Wat wij gehoopt hebben en biddend begeerd, dat heeft God ons na zoo korten tijd reeds geschonken. Hij heeft ruimte gemaakt en onze gemeente in geloof doen toenemen. Daarom was de gemeentevergadering van 16 April, waarin bovenstaande mededeelingen gedaan konden worden, beter dan die van den 11den October 1945.

CULEMBORG. Het adres van den scriba der kerk is Mr J. E. Wiggelinkhuizen, Havendijk 10, Culemborg.

16e VERANTWOORDING VOOR DE NOODLIJDENDEN OP SOEMBA. Vorige stand: f 16313.65.

Geref. Kerk te Den Helder, voor nood Oost Soemba, coll. f 46.03, bijdr. Diac. f 53.97, totaal	f 100.—
Diac. Geref. Kerk te Hilligersberg-Terbregge: voor Soemba, bijdrage	50.—
Diac. Geref. Kerk te Mijdsrecht, voor noodl. op Oost Soemba	10.—
Geref. Kerk te Warfum, coll. voor noodl. op Soemba	21.92
Geref. Kerk te Wezep, coll. voor Oost Soemba	117.57
Diac. Geref. Kerk te Tiel, voor de broeders en zusters op Oost Soemba	6.62
Diac. Geref. Kerk te Rotterdam-Felsenoord, nagift voor noodl. op Oost Soemba	2.50
Totaal	f 308.61

Met vorige verantwoordingen te samen f 16622.26
Met hartelijken dank en warme aanbeveling.

De Diaconie der Geref. Kerk te Zwolle, Namens de Diaconie:
JAC. BOSCH Jzn., secretaris.
Zwolle, Groot Weezenland 35, Girone. 254331.

Heden verblijdde de Heere ons zeer door het leven te schenken aan een welgeschapen Zoon
PETER.

J. BOS,
A. J. BOS—VAN DOORN.
Kampen, 27 Mei 1947.
Theologische Hoogeschool, Broederweg 15.

Met dank aan God en grote blijdschap geven wij U kennis van de geboorte van onze welgeschapen Dochter en Zoon
MIENTJE en JAN.

D. DE VRIES,
J. DE VRIES—HOVENGA.
Murmerroude, 31 Mei 1947.

Verloofd:
Lt C. DE RUITER, (M.G.D.)
en
Mr P. A. C. SCHILDER.
Pladjoë (Sum.), Rode Olfantsnest, Assen, Stationsstraat 22, 9 Juni 1947.

WILLEM ZOMER
en
SOPHIA WILHELMINA RIETVELD
geven U, mede namens wederzijdsche ouders, kennis van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voortrekking D.V. zal plaats vinden op Donderdag 19 Juni a.s., des namiddags 1 uur, ten stadhuije.

De kerkelijke bevestiging zal geschieden in een Dienst des Woords der Gereformeerde Kerk van Utrecht, des namiddags 1.30 uur in de Janskerk, Janskerkhof, Voorganger de WelEerw. Heer Ds M. de Goede, Utrecht, Juni 1947.
1e Daalsedijk 176 bis, Cremmerplein 10.

Gelegenheid tot gelukwensen, Dinsdag 10 Juni, van 6.30 tot 8 uur, in Gebouw C.S.B., Kromme Nieuwe Gracht 39. Toekomstig adres: 1e Daalsedijk 176, Utrecht.

Na een kortstondig lijden nam de Heere in Zijn heerlijkheid op, onzen medebroeder-ouderling, den heer
J. B. BEUVING,
Hoofd der Chr. Nat. School,

op den leeftijd van 54 jaar. Met zijn schoone gaven heeft hij in het ambt gedien, bezig te zijn in de dingen van Gods Koninkrijk, was zijn lust. Sterke God zijn bedröfde weduwe en kinderen in dit voor hen zoo smartelijk verlies.

Namens den Kerkeraad der Geref. Kerk te Hasselt,
J. F. HELJ, Praeses.
JAC. ADMIRAAL, Scriba.
Hasselt, 24 Mei 1947.

BINNENKORT VERSCHIJNT:
Prof. Dr G. C. BERKOUWER,
Karl Barth en de Kinderdoop
Prijs geb. f 4.75.
Franco toezending. Vrij zicht.
J. WRISTERS,
Minrebroederstraat 13, UTRECHT.

LAAT NU UW JAARGANG „DE REFORMATIE“ INBINDEN.
f 3.— per jaargang.
Register wordt bijgeleverd.
BOEKBINDERIJ VAN KUIJK,
Zalmstraat 1 — Scheveningen.

ANTIEKE
Klokken, Meubelen, Tegels, Tin- en Koperwerk, enz., enz. koopt en verkoopt:
Kunsthandel „OUD HOLLAND“
(eig. J. van Dijk), Rotterdam, Cl. de Vrieselaan 80, Tel. 36466.

Met enkele weken verschijnt in druk het referaat van Prof. B. HOLWERDA, gehouden op den Haagsechen Bondsdag, Pinkstermaandag 1947:
„De reformatie van onzen omgang“.

Bestelt spoedig bij het Bureau van den Bond van Geref. Meisjesverenigingen in Nederland, Parkstraat 25, Utrecht, per postwissel of chèque.
Prijs per stuk 35 cents, bij minstens 10 ex. à 30 cents.
Een hoogst belangrijk en urgent vraagstuk, waarmee we ALLEN te maken hebben, wordt hier in duidelijke taal besproken. Een principiële geluid!!

Avondmaals-stellen
ZILVEREN AVONDMAALS-STELLEN
worden door ons geleverd. Stijlvol, sober model. De prijs is per onderdeel (beker, kan, bord, etc.) per stuk, en zeer laag gesteld. Leyertijd met inbegrip van de materiaal-aanvraag enkele weken.
Mits een bestelling in redelijke overeenstemming is met de grootte van het kerkgebouw en het zielen aantal der gemeente, belasten wij ons tevens met het verkrijgen van een zilvertoewijzing bij het Rijksbureau.

Inlichtingen op aanvraag.
D. H. GREVING,
JUWELIER — ASSEN,
Varkensmarkt 8, Postbus 23, Telefoon K 5520 — 2210.

HEDEN VERSCHENEN:
W. G. VAN DE HULST,
Bijbelsche Geschiedenis
9e druk. Gebonden f 12.75.
Franco toezending, vrij zicht.
BOEKHANDEL J. WRISTERS,
Minrebroederstraat 13, UTRECHT.

VERSCHENEN:
HANDBOEK
ten dienste van
DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND
(onderhoudende art. 31 K.O.)
voor het jaar 1947
onder redactie van PROF. DR K. SCHILDER
Prijs ingenaaid f 1.25; gecartonneerd en met wit papier doorschoten (voor te maken aantek.) f 2.25
Verkrijgbaar bij Uw Boekhandelaar en* bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. GOES
GIRO 36000

NOG ENKELE EX. VERKRIJGBAAR:
Acta Generale Synode
GRONINGEN 1946
In prachtband f 7.90
Een stuk kerkhistorie voor U en Uw nageslacht!
UITGEVERIJ J. BOERSMA — ENSCHEDÉ.

Tegen 1 Juli een
juffrouw voor de huishouding
gevraagd in de Kraaminrichting Hulze Ooievaar, J. W. Frisostraat 14, Utrecht.

GEREF. KERK DALFSEN.
Wie kan Zondag 20 Juli of 3 Augustus te Dalfsen
VOORGAAN IN DEN DIENST DES WOORDS?
Bericht wordt graag ingewacht door Ds J. M. KROES.

KEIL UND DELITSCH KOMM. A. TEST.
Genesis-Exodus, Job, Psalmen, Jesaja, Ezechiël, Samuel, Josua-Ruth, Kl. Profeten, Könige, 9 dln; f 125.—, franco huis, vrij zicht. Brieven onder No. 230, Bureau „De Reformatie“, Goes.

AANGEBODEN:
BAVINCK: DOGMATIEK,
4e druk, 4 dln, gebonden, geheel nieuw, eventueel te ruilen voor Christelijke Encyclopaedie, 6 dln, uitg. Kok, Brieven onder No. 229, Bureau „De Reformatie“ te Goes.

COPIER-DRUKTING „ECCLESIA“
• Eigenaar J. VERMIJ,
Koningin Emmakade 194, DEN HAAG,
Telefoon 39.84.92,
Postrekening 305250.
COPIER-, TYPE- en ADRESSENWERK

Medewerl
Prof. Dr
Ds H. K
v. Til, Ph

Alle
aan; F
Adm-s

INHOUD:
Synodoer
Geen pro
leven: Ze
Badgaster
Beweging
Pop. Wet
XVI; Op
ding en E
Groninger

Tedere
meerde
ooren en
heel gau
dat is n
zwaard”
Soms
dere mei
ken dan
eens een
ging en
het dog
en het a
Naar
heeft zell
geheimz
Synode
bloedw
wel niet
leek het
worst: z
Ik las
lijden van
een vrij
las ik —
juichten
lage land
wel zoo
Utrechts
reid inw
En dan
de formu
wie onz
daad zijt
tegen: ik
met den

Ja, er
synodoer
die zich
clouse”
ke zich
noemd w
gedoe hu
zeer leel
Van d
schen, di
vriendelij
tafels te
kerken”
wrevel v
zich van
te trekke
Tot d
ook de
en die u
voelige